Seat No. : _______________

MF-107

April-2025

M.Com., Sem.-III

506 (EA) : Financial Accounting & Auditing-II

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. અજય લિ. અને વિજય લિ. એ તા. 1-4-2023ના રોજ સંયોજન કર્યું. એક નવી કંપની વિશ્વાસ લિ.ની સ્થાપના કરવામાં આવી જેમણે બંને કંપનીઓનો ધંધો લઈ લીધો. **14**

વિગત	અજય લિ.	વિજય લિ.
I. ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ :		
(1) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો :		
(a) શેરમૂડી		
ઈક્વિટી શેરમૂડી ₹ 10નો એક એવા	7,50,000	6,00,000
10% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી ₹ 100નો એક એવા	4,00,000	3,00,000
(b) અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત	1,75,000	1,25,000
રોકાણ વળતર અનામત	75,000	25,000
નફા-નુકસાન ખાતું	1,00,000	50,000
(2) બિન-ચાલુ દેવા :		
(a) લાંબાગાળાનાં ઉછીના નાણાં		
12%નાં ડિબેન્ચર દરેક ₹ 100નો	1,50,000	1,00,000
(3) ચાલુ દેવા	2,00,000	1,50,000
કુલ	**18,50,000**	**13,50,000**
II. મિલકતો :		
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો :		
(a) કાયમી મિલકતો : દશ્ય મિલકતો	15,00,000	10,00,000
(બજાર કિંમત 25% વધુ છે.)		
(b) બિન-ચાલુ રોકાણો	2,00,000	1,00,000
(2) ચાલુ મિલકતો	1,50,000	2,50,000
કુલ	**18,50,000**	**13,50,000**

વધારાની માહિતી :

(1) બંને કંપનીઓના પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને તેટલી જ સંખ્યાના વિશ્વાસ લિમિટેડનાં 12%ના પ્રેફરન્સ શેર દરેક ₹ 125ની કિંમતે આપવાના છે. (દાર્શનિક કિંમત ₹ 100)

(2) બંને કંપનીઓના ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને તેટલી જ સંખ્યાના વિશ્વાસ લિ.ના ઇક્વિટી શેર દરેક ₹ 12ની કિંમતે આપવાના છે જેની દાર્શનિક કિંમત દરેક ₹ 10 છે.

(3) અજય લિ. અને વિજય લિ.ના 12%ના ડિબેંચરના બદલામાં વિશ્વાસ લિ.ના ₹ 100નો એક એવા 15%ના એટલા ડિબેંચર આપવાના છે જેથી તેમની વ્યાજની આવક જળવાઈ રહે.

(4) રોકાણ વળતર અનામત હજુ 2 વર્ષ માટે જાળવી રાખવાની છે.

સંયોજન ખરીદી સ્વરૂપનું છે તેમ માનીને હિસાબી ધોરણ 14 મુજબ વિશ્વાસ લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ લખો અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

1. સંયોજન વિલીનીકરણ સ્વરૂપનું છે તેમ માનીને હિસાબી ધોરણ 14 મુજબ વિશ્વાસ લિમિટેડના ચોપડે આમનોંધ લખો અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. **14**

2. પંક્તિ લિમિટેડ અને સાક્ષી લિમિટેડના તા. 31-3-24ના રોજનાં પાકા સરવૈયાં નીચે મુજબ હતા : **14**

વિગત	પંક્તિ લિ.	સાક્ષી લિ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :		
(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :		
(a) શેરમૂડી		
₹ 100નો એક એવા ઇક્વિટી શેર	9,00,000	3,75,000
(b) અનામત અને વધારો :		
સામાન્ય અનામત (1-4-2023)	1,20,000	75,000
નફા-નુકસાન ખાતું	2,25,000	1,50,000
(2) ચાલુ જવાબદારીઓ :		
વેપારી દેવા : દેવીહૂંડી	37,500	60,000
લેણદારો	1,35,000	90,000
કુલ	**14,17,500**	**7,50,000**

II.	**મિલકતો :**		
	(1) બિન-ચાલુ મિલકતો :		
	(a) દૃશ્ય મિલકતો :		
	જમીન અને મકાન	3,30,000	2,17,500
	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	2,70,000	1,35,000
	(b) અદૃશ્ય મિલકતો :		
	પાઘડી	90,000	52,500
	(2) બિન-ચાલુ રોકાણો	4,50,000	45,000
	(3) ચાલુ મિલકતો		
	માલસામગ્રી : સ્ટોક	1,65,000	1,42,500
	વેપારી લેણાં : દેવાદારો	60,000	1,20,000
	લેણીહૂંડી	30,000	16,500
	બેંક સિલક	22,500	21,000
	કુલ	**14,17,500**	**7,50,000**

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે :

(1) પંક્તિ લિમિટેડે સાક્ષી લિમિટેડના 80% જેટલા શેર શેરદીઠ ₹ 120 લેખે 1લી જુલાઈ, 2023ના રોજ ખરીદ્યા હતા.

(2) તા. 1લી એપ્રિલ, 2023ના રોજ સાક્ષી લિ.નું નફા-નુકસાન ખાતું ₹ 90,000ની જમા બાકી બતાવતું હતું.

(3) સાક્ષી લિ.ની દેવીહૂંડીઓ પૈકી ₹ 45,000ની હૂંડીઓ પંક્તિ લિમિટેડે લખેલી હતી, જે પૈકી ₹ 30,000ની હૂંડી પંક્તિ લિમિટેડે વટાવી હતી અને તે હજુ પાકી નથી.

(4) સાક્ષી લિમિટેડના લેણદારોમાં પંક્તિ લિ. પાસેથી ખરીદેલ માલ અંગેના ₹ 37,500નો સમાવેશ થાય છે. તા. 31-3-2024ના રોજ સાક્ષી લિ.ના સ્ટોકમાં પંક્તિ લિ. પાસેથી ખરીદેલ માલ પૈકી ₹ 18,000નો માલ હજુ સ્ટોકમાં છે. પંક્તિ લિ. મૂળ કિંમત પર 20% નફો ચઢાવી માલનું વેચાણ કરે છે.

(5) સાક્ષી લિ.ના શેરની ખરીદી વખતે તેના ચોપડામાં પ્લાન્ટ અને યંત્રો, જે ₹ 1,50,000ની કિંમતે દર્શાવવામાં આવ્યાં હતાં, તેને ₹ 2,10,000ની કિંમતે આંકવામાં આવ્યાં છે. ચોપડામાં નવી કિંમતો અંગે અસર આપવામાં આવી નથી.

ઉપરની વિગતો પરથી તા. 31-3-2024ના રોજનું એકત્રિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. તમારી ગણતરી બતાવો.

અથવા

2. (A) કંપની ધારાની કલમ 212 મુજબ શાસક કંપનીના વાર્ષિક હિસાબો સાથે જોડવાનું પત્રક તૈયાર કરો. **7**

(B) શાસક કંપનીની શેરમૂડી ₹ 10,00,000ની છે જે ₹ 100નો એક એવા પૂરા ભરપાઈ થયેલા 10,000 ઈક્વિટી શેરોમાં વહેંચાયેલી છે. ગૌણ કંપનીની શેરમૂડી ₹ 2,00,000ની છે જે ₹ 10નો એક એવા પૂરા ભરપાઈ થયેલા 20,000 ઈક્વિટી શેરોમાં વહેંચાયેલી છે. **7**

અન્ય વિગતો :

31 માર્ચના રોજ પૂરા થતા વર્ષ –	**2019-20**	**2020-21**	**2021-22**	**2022-23**	**2023-24**
વર્ષની શરૂઆતથી શાસક કંપનીએ ધારણ કરેલા શેરની સંખ્યા	8,000	12,000	16,000	14,000	13,000
ગૌણ કંપનીનો નફો (₹)	70,000	90,000	1,00,000	1,10,000	1,20,000
ગૌણ કંપનીએ ચૂકવેલ ડિવિડન્ડનો દર	8%	10%	11%	11%	જાહેર નહિ થયેલ

કંપની ધારાની કલમ 212 મુજબ નોંધાયેલ નફો અને નહિ નોંધાયેલ નફો ગણો.

3. સામાન્ય EDP અંકુશ એટલે શું ? તેના વિશે વિગતવાર સમજાવો. **14**

અથવા

3. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : **14**

(1) ભારતના એકત્રિત ભંડોળો

(2) પરફોર્મન્સ (કામગીરી) ઓડિટ

4. સંચાલકીય ઓડિટ એટલે શું ? સંચાલકીય ઓડિટની કાર્યપદ્ધતિઓ જણાવો. **14**

અથવા

4. (A) પડતર ઓડિટ અને નાણાંકીય ઓડિટ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. **7**

(B) પડતર ઓડિટરની લાયકાતો અને નિમણૂક અંગે કંપની ધારાની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. **7**

5. નીચેના પેટાપ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો અને જરૂરી ગણતરી કરો : (કોઈપણ **સાત**) **14**

(1) નીચે પૈકી કઈ કમ્પ્યુટરની ભાષા છે ?

(a) FORNET (b) COBOL

(c) SCALE (d) એકપણ નહિ

(2) સ્ટૉકનો નહિ કમાયેલ કેટલો નફો રદ કરવામાં આવે છે ?

(a) 100%

(b) શાસક કંપનીના હિસ્સા જેટલો

(c) 50%

(d) આ પૈકી કોઈ નહિ

(3) ચોખ્ખી મિલકતનો ખરીદ કિંમત પરનો વધારો એટલે

(a) મૂડી અનામત (b) પાઘડી

(c) સામાન્ય અનામત (d) મહેસૂલી અનામત

(4) પડતરના ઓડિટરની નિમણૂક __________ કરે છે.

(a) બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ

(b) કેન્દ્ર સરકાર

(c) સામાન્ય સભામાં શેરહોલ્ડરો

(d) એકપણ નહિ

(5) સંયોજન અને સમાવેશના સંદર્ભે નીચેનામાંથી કઈ અનામત કાયદેસરની અનામત નથી ?

(a) રોકાણ વધઘટ અનામત (b) રોકાણ વળતર અનામત

(c) વિકાસ વળતર અનામત (d) એકપણ નહિ

(6) સરકારી ઓડિટમાં કેટલા વિભાગો હોય છે ?

(a) 3 (b) 4

(c) 5 (d) 6

(7) કંપની ધારાની કલમ 212 અન્વયે બનાવવાના પત્રકમાં કયા પ્રકારનો નફો બતાવાય છે ?

(a) મહેસૂલી નફો (b) મૂડી નફો

(c) મહેસૂલી નફો અને મૂડી નફો (d) એકપણ નહિ

(8) સંચાલકીય ઓડિટ એ __________ નું વિસ્તરણ છે.

(a) પડતર ઓડિટ (b) કાર્યક્ષમતા ઓડિટ

(c) ખાસ ઓડિટ (d) આંતરિક ઓડિટ

(9) એક કંપની પાસે 40,000 ઈક્વિટી શેર દરેક ₹ 10નો એક એવા છે. નવી કંપની 5 શેરના બદલામાં 4 શેર દરેક ₹ 10નો ₹ 12ની કિંમતે આપશે. ખરીદ કિંમત ગણો.

(a) ₹ 3,20,000 (b) ₹ 3,84,000

(c) ₹ 4,00,000 (d) ₹ 4,80,000

(10) CAAT પૂરું નામ શું છે ?

(a) Centrally Associated Accounting Technique

(b) Central Accounting and Audit Technique

(c) Computer Assisted Audit Technique

(d) Computerized Account Analysis Technique

(11) શાસક અને ગૌણ કંપનીનું એકત્રિત પાકું સરવૈયું બનાવતી વખતે શાસક કંપનીના સૂચિત ડિવિડન્ડની શું અસર થાય ?

(a) તે ગૌણ કંપનીના નફા–નુકસાન ખાતાની આખર બાકીમાં ઉમેરવામાં આવે છે.

(b) તે ગૌણ કંપનીના નફા–નુકસાન ખાતાની શરૂની બાકીમાં ઉમેરવામાં આવે છે.

(c) તેને એકત્રિત પાકા સરવૈયામાં બતાવવામાં આવે છે.

(d) એકપણ નહિ

(12) સંચાલકીય ઓડિટના ખ્યાલનો ઉદ્‌ભવ ક્યાં થયો ?

(a) ભારત (b) ઓસ્ટ્રેલિયા

(c) યુ.એસ.એ. (d) શ્રીલંકા

Seat No. : _______________

MF-107

April-2025

M.Com., Sem.-III

506 (EA) : Financial Accounting & Auditing-II

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. Ajay Ltd. and Vijay Ltd. were amalgamated on 1-4-2023. A new company Vishvas Ltd. was formed to takeover the business of both companies. **14**

Particulars	Ajay Ltd.	Vijay Ltd.
I. Equity and liabilities :		
(1) Shareholders' Fund :		
(a) Share capital		
Equity share capital of ₹ 10 each	7,50,000	6,00,000
10% preference share capital of ₹ 100 each	4,00,000	3,00,000
(b) Reserve and Surplus		
General Reserve	1,75,000	1,25,000
Investment Allowance Reserve	75,000	25,000
Profit and Loss Account	1,00,000	50,000
(2) Non-current liabilities :		
(a) Long-term borrowing		
12% Debentures of ₹ 100 each	1,50,000	1,00,000
(3) Current liabilities	2,00,000	1,50,000
Total	**18,50,000**	**13,50,000**
II. Assets :		
(1) Non-current Assets :		
(a) Fixed assets : Tangible assets	15,00,000	10,00,000
(Market value is 25% more)		
(b) Non-current Investments	2,00,000	1,00,000
(2) Current Assets	1,50,000	2,50,000
Total	**18,50,000**	**13,50,000**

Additional information :

(1) Preference shareholders of the two companies are issued equivalent number of 12% preference shares of Vishvas Ltd. at a price of ₹ 125 per share (face value ₹ 100).

(2) Equity shareholders of the two companies are issued equivalent number of equity shares of Vishvas Ltd. at a price of ₹ 12 each having a face value of ₹ 10 each.

(3) 12% debentures of Ajay Ltd. and Vijay Ltd. are discharged by Vishvas Ltd. issuing such number of its 15% Debentures of ₹ 100 each so as to maintain the same amount of interest.

(4) Investment allowance reserve is to be maintained for more 2 years.

Write journal entries and prepare Balance sheet of Vishvas Ltd. as per accounting standard-14 assuming that amalgamation is in the nature of purchase.

OR

1. Write journal entries and prepare Balance sheet of Vishvas Ltd. as per accounting standard - 14 assuming that amalgamation is in the nature of merger. **14**

2. The Balance sheets of Pankti Ltd. and Sakshi Ltd. as on 31-3-24 are as under : **14**

Particulars	**Pankti Ltd.**	**Sakshi Ltd.**
I. Equity and Liabilities :		
(1) Shareholders' fund :		
(a) Share capital		
Equity shares of ₹ 100 each	9,00,000	3,75,000
(b) Reserves and Surplus		
General Reserve (1-4-2023)	1,20,000	75,000
Profit and Loss Account	2,25,000	1,50,000
(2) Current Liabilities :		
Trade payable : Bills payable	37,500	60,000
Creditors	1,35,000	90,000
Total	**14,17,500**	**7,50,000**

II. Assets :		
(1) Non-current Assets :		
(a) Tangible Assets :		
Land and Building	3,30,000	2,17,500
Plant and Machinery	2,70,000	1,35,000
(b) Intangible Assets :		
Goodwill	90,000	52,500
(2) Non-current Investments	4,50,000	45,000
(3) Current Assets		
Inventories : Stock	1,65,000	1,42,500
Trade receivable : Debtors	60,000	1,20,000
Bills receivable	30,000	16,500
Bank balance	22,500	21,000
Total	**14,17,500**	**7,50,000**

Additional information is as under :

(1) Pankti Ltd. has acquired 80% shares of Sakshi Ltd. at ₹ 120 each on 1st July, 2023.

(2) The profit and loss account of Sakshi Ltd. showed a credit balance of ₹ 90,000 on 1st April, 2023.

(3) The bills payable of Sakshi Ltd. included bills of ₹ 45,000 drawn by Pankti Ltd., of which bills of ₹ 30,000 were discounted by Pankti Ltd. which have still not matured.

(4) Included in creditors of Sakshi Ltd. is ₹ 37,500 for goods purchased from Pankti Ltd. Included in the stock of Sakshi Ltd. are the goods to the value of ₹ 18,000 on 31-3-2024. Pankti Ltd. sells goods at a profit of 20% on cost.

(5) At the time of acquisition of shares of Sakshi Ltd., the Plant and Machinery which then stood in the books at ₹ 1,50,000 was revalued at ₹ 2,10,000. The new value was not incorporated in the books.

Prepare consolidated balance sheet as on 31-3-2024 and show necessary calculations.

OR

2. (A) Prepare the statement pursuant to Section 212 of Companies Act to be attached with the final accounts of the holding companies. **7**

(B) Shareholding of holding company is ₹ 10,00,000, which is divided into 10,000 equity shares of ₹ 100 each, fully paid-up. Share capital of subsidiary company is ₹ 2,00,000 which is divided into 20,000 shares of ₹ 10 each fully paid-up.

Other particulars : **7**

Years ending on 31st March	**2019-20**	**2020-21**	**2021-22**	**2022-23**	**2023-24**
No. of shares held by holding company from the beginning of the year	8,000	12,000	16,000	14,000	13,000
Profit of subsidiary company (₹)	70,000	90,000	1,00,000	1,10,000	1,20,000
Rate of dividend paid by subsidiary company	8%	10%	11%	11%	Not declared

You are required to calculate profit dealt with and profit not dealt with as per Section 212 of Companies Act.

3. What is general EDP control ? Write in detail about it. **14**

OR

3. Answer the following : **14**

(1) Consolidated funds of India

(2) Performance audit

4. What is management audit ? Discuss various techniques of managerial audit. **14**

OR

4. (A) Give difference between Cost audit and Financial audit. **7**

(B) Discuss the provisions of the Companies Act regarding qualification and appointment of cost auditor. **7**

5. Select the most appropriate answer from the given alternatives : (Any **seven**) **14**

(1) Which of the following is computer language ?

(a) FORNET (b) COBOL

(c) SCALE (d) None of these

(2) Unrealised profit on stock is to be cancelled __________.

(a) 100%

(b) to the extent of share of holding company

(c) 50%

(d) None of these

(3) The excess of net assets over purchase consideration is __________.

(a) Capital reserve (b) Goodwill

(c) General reserve (d) Revenue reserve

(4) Cost auditor is appointed by __________.

(a) The Board of Directors

(b) The Central Government

(c) The Shareholders in general meeting

(d) None of these

(5) Which of the following reserve is considered non-statutory reserve with respect to amalgamation and absorption ?

(a) Investment fluctuation reserve (b) Investment allowance reserve

(c) Development rebate reserve (d) None of these

(6) How many sections are there in government audit ?

(a) 3 (b) 4

(c) 5 (d) 6

(7) What type of profits are shown in the statement under Section 212 of the Companies Act ?

(a) Revenue profits (b) Capital profits

(c) Both revenue and capital profits (d) None of these

(8) Management audit is an extension of __________.

(a) Cost audit (b) Efficiency audit

(c) Special audit (d) Internal audit

(9) A company has 40,000 equity shares of ₹ 10 each. New company will give 4 equity shares for every 5 shares of ₹ 10 each at ₹ 12. Calculate purchase consideration.

(a) ₹ 3,20,000 (b) ₹ 3,84,000

(c) ₹ 4,00,000 (d) ₹ 4,80,000

(10) What is the full form of CAAT ?

(a) Centrally Associated Accounting Technique

(b) Central Accounting and Audit Technique

(c) Computer Assisted Audit Technique

(d) Computerized Account Analysis Technique

(11) What is the treatment of proposed dividend of holding company at the time of preparing consolidated Balance Sheet of holding company and subsidiary companies ?

(a) It is added back to the closing balance of profit and loss account of subsidiary company.

(b) It is added back to the opening balance of profit and loss account of subsidiary company.

(c) It is shown in the consolidated balance sheet.

(d) None of these

(12) The concept of management audit was coined in

(a) India (b) Australia

(c) USA (d) Sri Lanka